

TEMATY NA USTNY EGZAMIN Z JĘZYKA POLSKIEGO
LXVIII LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE w WARSZAWIE
(dla absolwentów, którzy ukończyli szkołę przed rokiem 2015)

JĘZYK

1. Na przykładzie zgromadzonego przez siebie materiału językowego zaczerpniętego z prasy codziennej, scharakteryzuj tendencje rozwojowe we współczesnej polszczyźnie.
2. Wpływ języków obcych na współczesną polszczyznę. Omów zagadnienie analizując język wybranego czasopisma, gazety lub programu telewizyjnego.
3. Różne rodzaje stylizacji językowych. Wykorzystując wybrane przykłady, wyjaśnij, na czym polegają zabiegi stylizacyjne i jaką pełnią funkcję.
4. Język jako eksperyment. W wybranych tekstach literackich z różnych epok wskaż neologizmy i oceń ich funkcję.
5. Funkcja impresywna języka i sposoby jej wykorzystania w tekstach publicystycznych, reklamowych, pismach urzędowych. Omów na wybranych przykładach.
6. Przedstaw i zanalizuj przykłady współczesnych gwar środowiskowych np. informatyków, biznesmenów, muzyków. Oceń zasadność użycia neologizmów i zapożyczeń.
7. Stylizacja biblijna i jej funkcje w literaturze różnych epok. Omów na wybranych przykładach.
8. Na wybranych przykładach scharakteryzuj językowe środki wyrażania emocji w literaturze różnych epok. Przedstaw ich funkcje.
9. W oparciu o wybrane utwory rozważ problem indywidualizacji języka jako jeden ze sposobów charakteryzowania bohatera literackiego.
10. Sposoby twórczego wykorzystania języka mówionego w literaturze współczesnej. Przedstaw na wybranych przykładach.
11. Funkcje stylizacji modlitewnych w literaturze różnych epok. Omów na wybranych przykładach.
12. Dokonaj analizy języka różnych reklam i wyjaśnij, jaki obraz świata one kreują.
13. Dawne procesy fonetyczne i ich ślady we współczesnym języku polskim. Zanalizuj odnosząc się do wybranych przykładów.
14. Metaforyka tytułów prasowych. Zanalizuj wybrane przykłady i oceń, jak ma się tytuł czasopisma do jego zawartości.
15. Najczęstsze błędy językowe zaobserwowane w wypowiedziach młodzieży. Omów zagadnienie na podstawie obserwacji języka swoich kolegów.
16. Język sprawozdań sportowych. Omów cechy stylu charakterystycznego dla tej odmiany publicystyki oraz zagadnienie zgodności z kryteriami poprawności językowej

17. Dialektyzacja w utworach Stanisława Wyspiańskiego i Władysława Reymonta. Omów różnice i podobieństwa na przykładzie *Wesela* i *Chłopów*.
18. Tak mówią bohaterowie literaccy. Omów język wybranych postaci ze szczególnym uwzględnieniem cech ujawniających ich przynależność środowiskową i charakter.

LITERATURA

1. Góry jako źródło inspiracji artystycznej. Omów na podstawie wybranych przykładów z różnych epok literackich.
2. Topos szczęścia w literaturze i różne sposoby jego ujęcia. Rozwiń temat na przykładzie wybranych dzieł XIX i XX wieku.
3. Portret polskiego szlachcica w literaturze. Rozważ zagadnienie odwołując się do wybranych przykładów.
4. Sposoby funkcjonowania motywów antycznych w literaturze. Przedstaw zagadnienie, odwołując się do wybranych przykładów literackich.
5. Biografia jako klucz do odczytania twórczości pisarza (np. A. Mickiewicza, J. Słowackiego, F. Kafki, M. Bułhakowa).
6. Nauczyciel i uczeń w literaturze. Przedstaw na podstawie wybranych przykładów.
7. Zaprezentuj zjawisko na przykładach wybranych utworów literackich i dokonaj jego oceny.
8. Ludowość i ludomania. Omów różne sposoby nawiązywania do folkloru i życia ludu w twórczości literackiej.
9. Zaprezentuj różne sposoby wykorzystania toposu wędrowki bohatera literackiego, odwołując się do przykładów wybranych epok.
10. Kamienica jako przestrzeń życiowa człowieka. Rozważ zagadnienie na wybranych przykładach.
11. Dramat człowieka uwikłanego w historię. Omów wykorzystując wybrane utwory.
12. Różne obrazy domu rodzinnego w wybranych utworach literackich. Przedstaw zagadnienie odwołując się do wybranych utworów.
13. Świat fantazji, snu, duchów i zjawisk nadprzyrodzonych w literaturze – jego obraz i funkcje. Omów zagadnienie odwołując się do wybranych utworów literackich.
14. Zaprezentuj rozmowy z Bogiem w literackim przekazie różnych twórców. Ich forma i funkcje.
15. Tytuł, motto i cytaty kluczem do interpretacji dzieła. Rozważ zagadnienie na wybranych przykładach.
16. Ewolucja postaw patriotycznych ukazanych w literaturze polskiej XIX wieku. Przedstaw zagadnienie na wybranych przykładach.
17. Przedstaw różne sposoby funkcjonowania motywu winy i kary w literaturze. Omów na

wybranych przykładach.

18. Bunt jako przykład aktywnej postawy wobec świata. Rozwiń temat na przykładzie wybranych utworów literackich.
19. Artysta jako bohater literacki. Omów zagadnienie odwołując się do wybranych utworów.
20. Na podstawie konkretnych tekstów literatury średniowiecznej omów sposoby przenikanie się w niej: dobra i zła, sacrum i profanum, powagi i śmiechu.
21. Człowiek wobec Fortuny, czasu i śmierci w poezji Jana Kochanowskiego. Przedstaw problem na wybranych przykładach Pieśni, Fraszek i Trenów.
22. Różne spojrzenia na rodzinę i życie rodzinne w literaturze. Zanalizuj zagadnienie, odwołując się do wybranych przykładów i sformułuj wnioski.
23. Jaką rolę może odgrywać pieniądz w życiu bohaterów literackich? Przedstaw to zagadnienie, odwołując się do wybranych przykładów.
24. Różne wcielenia bohatera romantycznego. Dokonaj porównania na podstawie wybranych przykładów z literatury polskiej i obcej.
25. Etos rycerski w epoce średniowiecza i później. Dokonaj analizy zjawiska wybierając właściwe utwory z dwóch epok.
26. Portret inteligenta, omów zagadnienie, odwołując się do wybranych tekstów Młodej Polski.
27. Czołowi bohaterowie wybranych polskich dramatów romantycznych. Przedstaw podobieństwa i różnice między nimi.
28. Przemiana wewnętrzna jako motyw określający bohatera literackiego. Przedstaw na wybranych przykładach z literatury polskiej.
29. Porównaj obraz Warszawy w literaturze XIX i XX wieku (np. J. Słowacki „Kordian”, B. Prus „Lalka”, T. Konwicki „Mała Apokalipsa”) i sformułuj wnioski.
30. Konflikt pokoleń zapisany w literaturze. Zaprezentuj i określ jego charakter na wybranych przykładach.
31. Ojczyzna i patriotyzm – prześledź sposób funkcjonowania tych pojęć w literaturze różnych epok, odwołując się do wybranych utworów literackich.
32. Różne koncepcje tragizmu w wybranych przez Ciebie tekstach literackich. Rozważ problem w odniesieniu do dramatu antycznego, szekspirowskiego i romantycznego.
33. Analizując wybrane utwory literackie, scharakteryzuj problemy etyczne, przed jakimi staje współczesny człowiek.
34. Skandale i prowokacje literackie. Omów temat, odwołując się do biografii i twórczości wybranych autorów.
35. Sceny batalistyczne w literaturze polskiej i powszechnej. Dokonaj analizy porównawczej

wybranych dzieł.

36. Omów literacki dialog ze średniowieczem w późniejszych epokach w oparciu o wybrane utwory.
37. Różne oblicza totalitaryzmu. Zaprezentuj temat, odwołując się do wybranych tekstów literackich.
38. Literackie portrety wodzów. Przedstaw je i porównaj, wykorzystując przykłady z różnych epok
39. Na podstawie wybranych ksiąg Starego i Nowego Testamentu pokaż, jak funkcjonuje motyw miłości w Biblii.
40. Ballada romantyczna jako źródło inspiracji dla poetów polskich następnych epok. Omów temat, odwołując się do wybranych utworów.
41. Przedstaw sposoby wykorzystania naturalizmu w wybranych tekstach literackich.
42. Dialog artysty z Bogiem w literaturze różnych epok. Przedstaw zagadnienie na wybranych przykładach.
43. Na wybranych przykładach przedstaw problem samotności i bezdomności w literaturze XIX i XX wieku.
44. Omów temat relacji między matką i synem na podstawie wybranych utworów literackich.
45. Czarny charakter i jego znaczenie w dziełach literackich różnych epok. Przedstaw zagadnienie odnosząc się do wybranych utworów.
46. Ukaż na wybranych przykładach, jaki obraz młodzieży prezentuje literatura współczesna.
47. Kreacje mężczyzn w literaturze. Omów i porównaj sposoby prezentacji bohaterów.
48. Stary człowiek w literaturze. Omów na wybranych przykładach, jak w wybranych epokach postrzegano starość.
49. Walka słowem, walka bronią – różne formy patriotyzmu i zaangażowania się poetów w walkę o wolną Polskę. Omów problem na wybranych przykładach
50. Obraz Matki Boskiej w literaturze polskiej. Przedstaw temat na wybranych przykładach literackich z dwóch wybranych epok.
51. Kreacje Boga w literaturze. Zaprezentuj temat w oparciu o wybrane teksty.
52. Motyw miłości we współczesnej literaturze kobiecej. Omów na wybranych przykładach.
53. Bohater dziecięcy. Przedstaw sposoby jego kreacji w literaturze XIX i XX wieku.
54. Przedstaw wizje rewolucji, w utworach literackich różnych epok.
55. Czy "literatura powinna wymierzać sprawiedliwość całemu światu (J. Conrad), czy "być zwierciadłem przechadzającym się po gościńcu" (Stendhal)? Przedstaw własne przemyślenia, przywołując stosowne utwory literackie.

56. Symbol jako sposób kreacji świata. Przedstaw zagadnienie na podstawie wybranych utworów literackich okresu modernizmu.
57. Na wybranych przykładach omów funkcjonowanie tradycji romantycznej w literaturze epok późniejszych.
58. Literatura polska wobec najnowszej historii (po 1945 roku). Przedstaw zagadnienie na wybranych przykładach
59. Przedstaw sposoby kreacji kobiet w wybranych utworach literatury polskiej różnych epok.
60. Kanon literatury młodego człowieka XXI wieku. Zaprezentuj teksty, które według Ciebie powinny się w nim znaleźć i uzasadnij swój wybór.
61. Człowiek w niewoli emocji. Przedstaw temat na podstawie wybranych utworów literackich różnych epok.
62. Motyw władzy i władcy przedstawiony w literaturze. Omów na wybranych przykładach.
63. Parabolizm i dokumentaryzm – dwa sposoby mówienia o rzeczywistości. Omów na wybranych przykładach.
64. Kodeks moralny wyłaniający się z twórczości Zbigniewa Herberta. Omów na podstawie wybranych dzieł poety.
65. Etyka i polityka – na podstawie wybranych dzieł, przedstaw konflikt wartości ukazany w literaturze okresu romantyzmu.
66. Warszawa w okresie okupacji hitlerowskiej jako temat literacki. Przedstaw na wybranych przykładach.
67. Niepokoje ludzi schyłku wieków. Dokonaj analizy zjawiska na przykładzie twórczości trzech wybranych autorów.

KORESPONDENCJA SZTUK

1. Świat prowincji w opowiadaniach Brunona Schulza i na obrazach Marca Chagalla. Dokonaj analizy porównawczej wybranych dzieł.
2. Różne ujęcia motywu powstań narodowych. Omów, odwołując się do wybranych dzieł literackich, malarskich i muzycznych.
3. Ideał piękna w literaturze, malarstwie, architekturze dwóch epok. Przedstaw i porównaj na wybranych przykładach.
4. Na wybranych przykładach ze średniowiecza i Młodej Polski omów różne sposoby funkcjonowania motywu śmierci w literaturze i sztukach plastycznych.
5. Przedstaw różne sposoby artystycznego ujmowania krajobrazu wiejskiego w literaturze

- i malarstwie.
6. Dzieło literackie a jego adaptacja filmowa. Omów zagadnienie, odwołując się do wybranych przykładów.
 7. Obraz dziecka w literaturze i malarstwie. Przedstaw różne sposoby ujęcia motywu na wybranych przykładach.
 8. Obraz miasta w literaturze i sztukach plastycznych. Przedstaw różne ujęcia motywu odwołując się do wybranych przykładów.
 9. "Szukam nauczyciela i mistrza..." (T. Różewicz). Zaprezentuj swoje rozważania o tych dziełach literackich, filmowych, które mogą kształtować system wartości młodego Europejczyka u progu XXI wieku.
 10. Fascynacja Tatrami i kulturą górali. Omów rolę i znaczenie tego zjawiska w literaturze i sztuce Młodej Polski, odwołując się do wybranych przykładów.
 11. Renesans i barok – dwie epoki, dwie wizje świata. Omów i porównaj, odwołując się do wybranych dzieł z literatury i sztuk plastycznych.
 12. Sposoby prezentacji motywu holocaustu w literaturze i w filmie. Omów na wybranych przykładach.
 13. Przedstaw motyw cierpienia w literaturze i sztukach plastycznych. Wskaż różne sposoby ujęcia tego motywu.
 14. Portret matki w literaturze i sztuce. Zaprezentuj zagadnienie odwołując się do wybranych tekstów kultury.
 15. Omów różne ujęcia motywu szatana w wybranych tekstach kultury.
 16. Realizm i deformacja jako dwa sposoby opisywania i interpretowania świata. Omów zagadnienie, odwołując się do wybranych tekstów kultury.
 17. Różne ujęcia motywu wsi polskiej i jej mieszkańców jako temat w literaturze i w malarstwie. Przedstaw zagadnienie, odwołując się do wybranych tekstów literackich i dzieł sztuki.
 18. Powstanie Warszawskie w literaturze i fotografii lub w filmie. Przedstaw wydarzenie historyczne wykorzystując wybrane przykłady.
 19. Sceny batalistyczne w literaturze, malarstwie i filmie. Omów zagadnienie w oparciu o wybrane dzieła.
 20. Zbigniew Herbert i Krzysztof Kieślowski jako twórcy dekalogu człowieka czasów zagrożenia. Odwołując się do wybranych dzieł, wskaż podobieństwa i różnice.
 21. Miedzy teorią a praktyką literacką. Omów realizację Czystej Formy Witkacego w jego dziełach literackich i malarskich.
 22. Mechanizmy działania systemów totalitarnych. Omów na podstawie wybranych przykładów

literackich i filmowych.

23. Kultura masowa a kultura elitarna. Przedstaw tę opozycję na podstawie wybranych przykładów z literatury i sztuki.
24. Omów zjawisko kiczu, analizując wybrane przykłady z różnych dziedzin sztuki i literatury.
25. Odnosząc się do wybranych przykładów z literatury polskiej ukaż różne sposoby utrwalania ważnych wydarzeń dziejowych w literaturze i filmie.
26. Przedstaw różne ujęcia portretu buntownika i outsidera, wykorzystując wybrane teksty kultury.
27. Ideał kobiecego piękna na przestrzeni wieków w literaturze i sztuce.
28. Adaptacje teatralne i filmowe twórczości Adama Mickiewicza. Zbadaj zagadnienie, oceń sposoby interpretacji na wybranych przykładach.
29. Różne ujęcia motywu Sądu Ostatecznego w literaturze i sztuce. Przedstaw na wybranych przykładach.
30. Kryminał literacki i filmowy. Przedstaw temat odwołując się do wybranych przykładów tekstów kultury.
31. Motyw maryjny w literaturze i sztuce. Przedstaw zagadnienie w odniesieniu do wybranych tekstów kultury.
32. Szkoła jako temat literacki i filmowy. Przedstaw, odwołując się do wybranych przykładów.
33. Wizja PRL-u w literaturze i w filmie. Omów na wybranych przykładach.
34. Komiks – „papka” dla umysłu czy jeden z najpopularniejszych sposobów przekazu fabularnego? Omów temat na wybranych przykładach.
35. „Bardziej niżli chleba poezji trzeba w czasach, gdy wcale jej nie trzeba” (L. Staff) – omów zagadnienie współczesnej poezji śpiewanej, odwołując się do wybranych utworów (np. Wysockiego, Okudźawy, Kaczmarskiego, Turnaua, Grechuty, Wójcickiego, Gintrowskiego).
36. Brzydota jako kategoria estetyczna w literaturze i malarstwie. Omów zagadnienie, odwołując się do wybranych przykładów z różnych tekstów kultury.
37. Przedstaw i porównaj sposób wykorzystania motywów związanych z jedzeniem w wybranych tekstach kultury.
38. Arkadia dzieciństwa zapisana w literaturze i malarstwie . Przedstaw na wybranych przykładach.

39. Omów na dowolnych przykładach sposoby przedstawiania ludzkiego umysłu w literaturze i w filmie.